

Alternativ terapi til lyden af nye toner

Lydeksperimenterne fænger hos en håndfuld kvindelige danske komponister, der på hver sin måde er terapeuter og lydskulptører.

BEAT

LUCIA ODOOM

Danielle Dahl: Loosening Orions Belt.
Abstract Tits

CTM: Red Dragon. Posh Isolation

Fabienne Erato. Pomperipossa Records

Jeg kan ikke overskue at bruge 800 kroner på at tale med en psykolog i en time; jeg ville ønske, jeg kunne det, men der er heldigvis andre former for terapi, man kan bruge. I den mere eksperimenterende ende af moderne dansk musik er der i øjeblikket både plads til at få fred og til følelsesbearbejde. En af dem, som jeg bearbejder forvirringen mellem internettet og den fysiske verden i selskab med, er den danske konservatoriestuderende Marie Louise Budh, eller ML Buch, som hun kalder sig.

For nylig udgav hun to singler, først 'I'm A Girl You Can Hold IRL' (IRL er en forkortelse af *In Real Life* og skal forstås som den virkelige verden uden for onlinefællesskaberne). Sangens tekstunivers bevæger sig i grænselandet mellem den digitale og den begærlige verden, hvor hun giver den digitale verden kropsåbninger og lader skærmens seksualitet kolliderer med de menneskelige følelser. Efterfølgende udsendte hun antihjertesorgssangen 'Can You Hear My Heart Leave', som jeg vil anbefale alle, der skal igennem både bittesmå *Tinder-breakups* og store fatale skilsmisser.

ML Buch debuterede sidste år med ep'en 'Fleshy' og modtog i år kritikerprisen Steppeulven som årets håb. Hendes lyd er åben med et keyboard eller en kerne af en abstrakt rocket og ensom guitar, som leder tankerne hen på PJ Harvey's første udgivelser fra start-90'erne, men hele tiden med et nyt lag af noget, man ikke har hørt før.

Hun allierer sig i øvrigt med nogle interessante kunstnere, som laver musikvideoer til hendes sange, der bliver en vigtig del af det musikalske værk. Der er noget at glæde sig til, når hun om ikke så frygteligt lang tid udsender sit selvudgivne debutalbum, 'Skinned'.

ML Buch peger på en interessant stemning i dansk musik, hvor lyd-kunst, per-

Hendes største kvalitet er at lave musik, der ikke hører til nogen steder

formance, koncept og videokunst smelter sammen til en syret synergieffekt.

EN ANDEN INTERESSANT komponist, der også opererer med mange forskellige abstraktionsniveauer, er den herboende norske multikunstner Danielle Dahl, som både er komponist, performer, improvisator og sanger. Danielle Dahls stemme minder mig om den schweiziske videokunstner Pipilotti Rist og især hendes værk 'Sip My Ocean' fra 1996, hvor hun blandt andet synger et cover af Chris Isaaks hit 'Wicked Game' fra 1989 med en spændende stemme. Det er til dato en af de

bedste og mest konfronterende fortolkninger af en kærlighedssang, jeg har hørt.

Grunden til, at jeg sammenligner Dahl med Pipilotti Rister, er, at Dahl med sin lyd formår at skabe noget abstrakt ud af klare og tydelige titler, tekster og følelser. Hun er morsom på sange som 'Daddy Issues', et a cappella-nummer, hvor hun synger »It's not my fault that you meet a woman on facebook, and got married to her, and she's ripping you off, it's really sad but it was still your choice, I'm sorry but it's not my fault that you had to have sex with prostitutes on your wedding trip to Bangkok«.

Danielle Dahl beskriver væsker, kroppe og følelser, og hun gør det med lyd, der varierer fra minimal repetitiv og hypnotisk eksperimenteren og til elektronisk rastløs rave. Hun fortolker Wendy Renes 'After Laughter (Comes Tears)', som oprindeligt er fra 1964, men på en måde, så stemmen lyder udmattet præcis som det stadiet, sangen synges fra. Der er i længden noget lidt anstrengende ved at være i selskab med Dahls stemme, som holder et meget monotont toneleje, men som koncept virker den anstrengelse som sitrende nerver, der smitter som en aggressiv virus.

MULTIKUNST.

Danielle Dahl er både komponist, performer, improvisator og sanger – og en del af en interessant stemning i dansk musik for tiden. Om manden på billedet er til terapi, vides ikke helt. Pr-foto

CÆCILIE TRIER, som laver musik under pseudonymet CTM, har ligesom Dahl et kompliceret kompositorisk projekt på sit nye album, 'Red Dragon'. Triers stemme er dybere end på hendes tidligere udgivelser, og skønheden er også mørkere og mere faretruende. De korstemmer, der indleder CTM-albummet 'Red Dragon' minder om koret i Danielle Dahls 'Daddy Issues'. CTM lader en spansk guitar følge efter sin stemme gennem sangen 'Red Dragon', og hun har også en anden dansk prominent stemme med sig, Coco O. – den ene halvdel af Quadron, som står over for at skulle udsende sin første soloudgivelse.

Under dette års Heartland Festival optrådte Cæcilie Trier sammen med instrumentalisten og komponisten August Rosenbaum. Det var første gang, de to komponister arbejdede sammen, og deres koncert var en uropførelse af et værk, hvor de trykkede rå lyd ud og lod den afbryde af stilhed, så publikum kunne høre åndedræt, fødder på perlegrus og fuglesang. I værket flettede virkeligheden sig sammen med kunsten.

Hendes musik er begyndt at råbe os op og konfrontere os, og hendes lyd får flere og flere lag, for hver nye udgivelse hun kommer med. 'Red Dragon' giver små mindelser om Sade, måske i en mere abstrakt udgave på numre som 'Swarm' og 'Stages', det er et romantisk album, men romantikken er mørk, til tider lidt gotisk. Et af de smukkeste numre på 'Red Dragon' er det klaverbårne nummer 'Minna', hvor hun lyder som en cyborg med hjertesorg. I det hele taget er dette album et af nyere tids bedste bud på moderne klassisk musik. Kompositionsmusik forstår alt for ofte sig selv som musik, der står inde i den klassiske musiks reservat og eksperimenterer; det er en lidt for let og aftalt position at indtage. CTM bringer kompositionsmusikken ind i den rytmiske verden ved at opløse de klassiske instrumenter i et poetisk syrebåd.

Hendes største kvalitet er at lave musik, der ikke hører til nogen steder, og som derfor peger på det smukke ved det utilpassede, rastløse og utrygge.

ET HELT ANDET eksempel på en terapeutisk og filmisk plade er tonemester og lyd-kunstner Anne Gry Friis Kristensens – hun er uddannet tonemester på Den Danske Filmskole – under aliaset Fabienne Erato på Anna von Hausswolffs pladeselskab, Pomperipossa Records. Med en transportabel båndoptager opfanger hun lyde i et forsøg på at få os til at fare vild og finde os selv igen. Albummet har en A-side og en B-side. Den første føles som at være et menneske, der er lavet af messing og helt hud indeni, helt uden skelet, indvolde og blod. Det lyder måske mærkeligt, men det har en dybt beroligende og meditativ virkning at befinde sig i enkle lyde og klange, som runger indeni, og som vi bare kan få lov at være i fred med.

B-siden er mere som kontakt med det ydre rum, og her bliver instrumentet tydeligere, man kan høre båndet, der ruller og indfanger lyde og stemninger, der ikke lyder jordiske, men til sidst lander vi igen, og roen sænker sig i lydene og hos lytteren. Det er noget af bedriften!

lucia.odoom@pol.dk

Bedstemor og bedstefar skal skilles, og det går ikke stille af

Familedynamik for fuld udblæsning i Helga Flatlands skildring af moderne familieliv.

BØGER

MAY SCHACK

Helga Flatland: En moderne familie.

Oversat fra norsk af Karen Fastrup. Turbine, 250 s., 300 kr. Som abonnent får du 15 pct. rabat i Boghallen, på politikenbooks.dk og bogreolen.dk. Læs mere på politiken.dk/plus

I moderne familier bliver man skilt. Men det er ikke de unge, der bliver skilt her – det er bedsteforældregenerationen, og det er det nye i denne roman om familiedynamik og søskenderelatio-

ner, som den norske forfatter Helga Flatland skriver frem med stort nærvær og et skarpt blik for detaljerne i, hvordan tre søskende positionerer sig i forhold til hinanden. Gennem barndommen og nu, hvor familiesammenholdet udfordres.

Flatland skildrer med hver af de tre søskende som jefortællere på skift de tre voksne børns syn på opvæksten i en vældig velfungerende familie. Forældrene Torill og Sverre har altid været det trygge ankerpunkt for deres børn. Nu holder de fast søndagsmiddag for børnene og den ældste datters børnebørn, de deler sommerhytten og overlapper hinanden der-traditionerne står i kø.

En ren idealfamilie for de tre børn – 40-årige Liv, 38-årige Ellen og eftermøleren Håkon, der måske har fået lidt særbehandling, fordi han blev født med en hjertefejl.

MEN SÅ SPRINGER bomben under en ferie i Italien, hvor Sverres 70-årsfødselsdag skal fejres. Under middagen fortæller de to gamle, at de har besluttet sig for at lade sig skille. De er vokset fra hinanden, det er blevet lidt tomt, de har hentet det, de kunne fra hinanden og ægteskabet. Der er ikke andre inde i billedet. Flatland er ikke

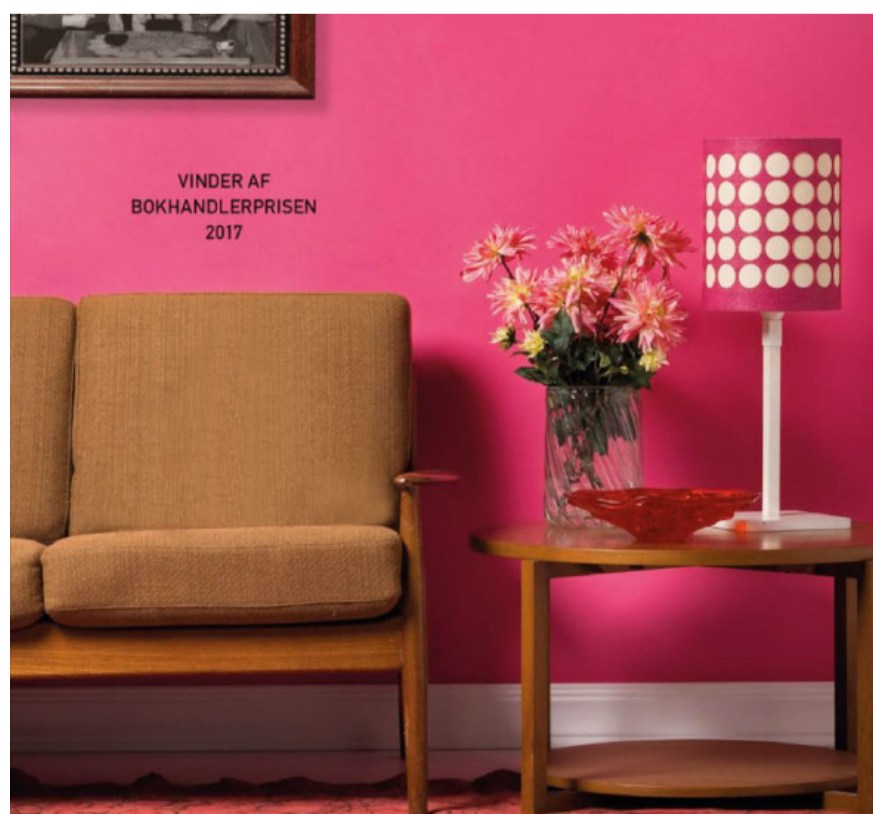
interessert i de gamles skilsmisse. Hun er interesseret i de voksnes reaktioner og relationer, som endevendes på kryds og tværs.

LIV MED MAND OG to børn er den, der har kopieret sine forældre, og hele hendes bilde af, hvad en familie er, bryder sammen ved forældrenes beslutning.

Hun er fortvivlet. En dag, hvor moderen er væk på ferie, går hun ind i barndoms-hjemmet. Hun oplever det »som et museum over min egen barndom, en udstilling af det, der er gået tabt. Eller måske snarere af det, der aldrig har eksisteret, bare kulisser i et teaterstykke om en familie, min familie«. Curlingmoderen holder sine børn væk fra bedsteforældrene, vil ikke have denne i hendes øjne fiasko ind på livet.

Hun vil heller ikke have sine søskende tæt på, de er nu som fremmede for hinanden. Den lidt yngre Ellen har nok at gøre med sin ufrivillige barnløshed og er bange for at miste sin kæreste, hvis hun ikke kan give ham det barn, de efter forgæves forsøg ønsker sig så brændende.

Hun tænker, især i lyset af Livs voldsomme reaktion, at »hvis de har holdt ud så længe, så kunne de lige så godt have holdt

TOMT. Flatlands roman om bedsteforældrene der skilles sent i livet, er en fin roman om familiedynamik og søskenderelationer. Illustration: Udsnit af bogens omslag

resten ud«. Ja, børn vil helst have, at det er dem selv, der skal skabe forandringerne, mens forældrene skal blive på deres plads og »ikke bare knipse fyrre års ægteskab væk, så let forlade det fællesskab, der har skabt os«.

De to døtre føler, at hele deres barndom er blevet verftet væk, mens Håkon, der er mindre påvirket, nu udfordres af hele sin filosofi om fri kærlighed og »det naturlige i at blive sammen et helt langt liv«, da han forelsker sig voldsomt i en pige – der deler de frihedsidealer, som hans følelser pludselig ikke længere kan rumme.

DER ER SÅLEDES masser af diskussionsstof i Flatlands roman. Det kan måske lyde lidt tomt, men det er det ikke, for den velskrevne og kluge roman er spilleende i sin fremstilling af tre stemmer, der på hver sin måde syner deres opvækst og reagerer på hinanden og de samme gamle oplevelser.

Psykologisk realisme, *domestic realism*, ideroman: Man kan lægge romanen ind under flere genrebetegnelser, men først og sidst lever den i fremstillingen af, at intet barn oplever det samme, selv om de er vokset op i samme familie.

kultur@pol.dk